Kriptografija in računalniška varnost – 3. domača naloga (do torka 4. aprila, 2006)

1. Kompresijo podatkov pogosto uporabljamo za shranjevanje ali prenos podatkov. Kompresijo opravimo tako, da odstranimo določene informacije, brez katerih znamo rekonstruirati original. Predpostavimo, da uporabljamo kompresijo skupaj s šifriranjem. Ali je smiselno narediti naslednje operacije

   (i) kompresirati informacijo in jo potem zašifrirati,

   (ii) zašifrirati informacijo in jo potem kompresirati?

   Utemelji svoj odgovor (podaj vsaj dva razloga)!

2. Naj bo y output SPN algoritma za input x, kjer je $\ell = m = N_r = 4$, permutaciji π_S in π_P pa podani s tabelami:

z	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
$\pi_S(z)$	E	4	D	1	2	F	B	8	3	A	6	C	5	9	0	7

   ter

z	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
$\pi_P(z)$	1	5	9	13	2	6	10	14	3	7	11	15	4	8	12	16

   Naj bo ključ $K = (k_1, \ldots, k_{32}) \in \{0,1\}^{32}$ definiran z

$$K = \texttt{0011 1010 1001 0100 1101 0110 0011 1111},$$

   sedaj pa izberimo še razpored ključev tako, da je za $1 \leq r \leq 5$, krožni ključ K^r izbran kot 16 zaporednih bitov ključa K z začetkom pri k_{4r-3}:

$$\begin{aligned} K^1 &= 0011\ 1010\ 1001\ 0100 \\ K^2 &= 1010\ 1001\ 0100\ 1101 \\ K^3 &= 1001\ 0100\ 1101\ 0110 \\ K^4 &= 0100\ 1101\ 0110\ 0011 \\ K^5 &= 1101\ 0110\ 0011\ 1111 \end{aligned}$$

   Torej je

$$y = \mathrm{SPN}(x, \pi_S, \pi_P, (K^1, \ldots, K^{N_r+1})),$$

   kjer je $(K^1, \ldots, K^{N_r+1})$ razpored ključev. Poišči zamenjavo π_{S^*} in permutacijo π_{P^*} tako, da bo

$$x = \mathrm{SPN}(y, \pi_{S^*}, \pi_{P^*}, (K^{N_r+1}, \ldots, K^1)).$$

   Vsak od krožnih ključev pri odšifrirnem algoritmu mora biti ustrezno zapermutiran.

3. (a) (*Popravljanje napak na DES-ovemu tajnopisu*) Z DES-om zašifriramo s blokov čistopisa $m_1 m_2 \dots m_s$ v tajnopis $c_1 c_2 \dots c_s$. Pri prenosu se i-ti blok poškoduje. Koliko blokov tajnopisa se bo odšifriralo narobe, če uporabimo (i) ECB način oziroma (ii) CBC način?

   (b) (*DES-ova komplementarna lastnost*) Z $\overline{m}$ označimo komplement binarnega zaporedja m. Ni se težko prepričati, da je $\overline{c} = DES_{\overline{k}}(\overline{m})$ za $c = DES_k(m)$. Ali lahko uporabite to lastnost DES-a za izboljšanje časa požrešnega napada (i) pri poznanem čistopisu (ii) pri izbranem čistopisu?

   (c) Opišite napad s poznanim čistopisom na DES-ov CBC način, ki odkrije tajni ključ? Ocenite koliko DES širiranj/dešifriranj potrebuje Vaš napad.

4. Oglejmo si naslednji predlog za zaščito DES-a pred požrešnim napadom (tj. napadom, ki pregleda vse ključe). Tajni ključ je $k = (k_1, k_2)$, kjer je $k_1 \in \{0,1\}^{56}$ in $k_2 \in \{0,1\}^{64}$. Naj bo $m \in \{0,1\}^{64}$ čistopis. Šifriranje se opravi na naslednji način:

$$E_k(m) = DES_{k_1}(m) \oplus k_2.$$

   (a) Pokažite, da se s tem predlogom ne poveča čas, ki je potreben za požrešni napad (z drugimi besedami, poiskati morate napad, ki potrebuje reda velikosti 2^{56} DES šidriranj/dešifriranj). Privzamete lahko, da poznate majhno število parov čistopis/tajnopis $c_i = E_k(m_i)$.

   (b) Odgovorite na isto vprašanje, če opravite šifriranje na naslednji način:

$$E_k(m) = DES_{k_1}(m \oplus k_2).$$

5. Za dan simetričen šifrirni sistem E_k definirajmo naključni simetrični šifrirni sistem F_k:

$$F_k(m) = (E_k(r), r \oplus m),$$

   kjer je r zaporedje bitov enake velikosti kot zaporedje m. Output za $F_k(m)$ je torej enkripcija enkratnega-ščita r, skupaj z originalnim sporočilom m, ki mu prištejemo (XOR) naključno število r. Za vsako enkripcijo si izberemo novo/neodvisno naključno število.

   Oglejmo si dva napada, katerih cilj je odkriti tajni ključ k.

   (a) Pri napadu z izbranim čistopisom si lahko napadalec izbere zaporedja nizov $m_1, m_2, \dots$ in za vsak niz m_i najde ustrezen tajnopis.

   (b) Pri napadu z naključnim čistopisom napadalec dobi naključne pare čistopis/tajnopis. Opomba: napadalec nima kontrole nad naključnimi števili r, ki so uporabljena za generiranje parov čistopis/tajnopis.

   Dokaži, da je šifrirni sistem F_k varen pred napadom z izbranim čistopisom, če je E_k varen pred napadom z naključnim čistopisom.

6. (bonus) Če uporabimo SPN iz 2. naloge, s to razliko, da zamenjamo S-škatlo s funkcijo π_T, ki ni permutacija (bolj natančno to pomeni, da π_T ni surjektivna), potem poišči napad s samo poznanim tajnopisom (za katerega je bil uporabljen isti ključ), ki določi bite kluča iz zadnjega kroga.